

KARDINALOVA HOMILIJA NA MISI PRIGODOM DRUGOG
NACIONALNOG HODOČAŠĆA SVEĆENIKA U ZAGREB O
50. OBLJETNICI SMRTI BL. ALOJZIJA STEPINCA

(Zagreb, katedrala, 15. travnja 2010.)

Čitanja: Dj 5,27-32; Iv 3,31-36;

Draga subraćo svećenici: biskupi i prezbiteri!

Dragi đakoni, redovnici i redovnice!

Bogoslovi i redovnički kandidati!

Braćo i sestre!

1. Ova je prvostolnica tijekom povijesti postala domom brojnih i važnih crkvenih i nacionalnih događaja. I ovaj današnji, po mnogočemu izniman i jedinstven, svećenički susret s pravom smijemo ubrojiti među takve događaje.

Ova katedrala u svome spomenu čuva predivne molitve, zahvale, hvalospjeve, jecaje tuge i duboke vjerničke čežnje, ali s velikom sigurnošću možemo reći da se ovoliki broj svećenika nikada ranije nije našao oko njezina oltara u euharistijskome slavlju; da se u njoj do današnjega dana nije skupilo toliko osobnih povijesti svećeničkoga zvanja, pretočenih u hodočašće i zajedništvo u Kristovu svećeništvu.

Predivan je ovo dan za koji Bogu zahvaljujemo. Gledajući vas ovdje sabrane, znam da nitko od vas danas nije ravnodušan. U proslavi Svećeničke godine željeli smo se naći iz svih krajeva naše Domovine na

znakovitome hodočašću - i nije nam bilo teško pronaći mjesto na kojemu nam valja biti, na kojemu osjećamo ljepotu i snagu naše vjere, našeg poziva da nasljedujemo Krista po daru svećeništva, koji ispunja srca i daje sigurnost našim životnim koracima.

2. Danas smo u blizini bl. Alojzija Stepinca, u blizini njegova života u svetosti i u blizini memorije njegova mučeništva. Nebeska kruna života i smrti blaženoga Alojzija danas sjaji posebnim sjajem. Teško da ijedna slika njegove privrženosti Crkvi, njegove privrženosti pastirskoj službi i brizi za povjereni mu narod u obrani dostojanstva svakoga čovjeka, može biti upečatljivija od ovoga danas okupljenog zbora svećenika, od ovoga predivnog svećeničkog vijenca, okupljena oko njegovih zemnih ostataka u njegovoj katedrali.

Draga braćo svećenici, moglo bi se reći da se danas po nama ispunja njegova povezanost sa svim svećenicima koji su rasli u daru njegove poslušnosti Bogu, jačani njegovom postojanošću i pouzdanjem. Ovdje smo u duhu i molitvi povezani sa svim svećenicima hrvatskoga naroda i diljem katoličkoga svijeta koji su u njegovu liku vidjeli znak Božje prisutnosti u trpljenju; koji su nalazili načina da mu očituju blizinu i koji su pred zemaljskim tužiteljima sačuvali postojanost i privrženost istini. Ovdje smo, draga braćo svećenici, da bi danas u ovom svetom zajedništvu očitovali vjernost Crkvi, odanost i duhovnu blizinu Svetomu Ocu, osobito u trenucima kušnje u kojima se na dosad neviđen način napadima obrušava na Petrova nasljednika.

Došli smo danas zahvaliti za dar svećeništva; došli smo ovdje moliti Blaženikov zagovor kako bismo u obnovljenom prihvaćanju živjeli taj dar; došli smo čuti što naš Blaženik ima reći za naš životni put, kao pojedincima i kao Crkvi.

3. Ove sam godine, o pedesetoj obljetnici smrti kardinala Alojzija Stepinca, na njegov blagdan istaknuo četiri vrijednosti u svjetlu kojih smo pozvani danas razmatrati svoje svećeništvo, to je ponajprije: pouzdanje u Boga, zatim svjedočanstvo o mudrosti križa, vjernost Istini i govor čiste savjesti.

Današnja Božja riječ po evanđelju progovara upravo tom snagom i takvom jasnoćom, ističući uporišne točke kršćanskoga poziva koje se tiču svakoga od nas. Isus nas upućuje na zbilju našega podrijetla. Onaj tko je povjerovao u Krista i u njega stavio svoj život jest 'odozgor', on ne pripada zemaljskome. "Tko odozgor dolazi, on je iznad svijeta; tko je sa zemlje, zemaljski je i zemaljski govori" (Iv 3, 31).

Braćo svećenici, u životu svakoga od nas postoji onaj teško dohvatljiv i neopisiv trenutak u kojemu smo susreli zbilju odozgor, prepoznavši da je Bog ušao u naše živote na neobičan način i usmjerio nas prema neočekivanim prostorima svećeničkoga poziva. Taj trenutak jasnoće 'govora odozgor' obilježio je cijelo naše biće, našu pripadnost stvarnosti koja nas nadilazi i kojoj nismo gospodari. Bilo koje objašnjavanje svećeničkoga poziva koje ga svodi na zemaljsku zbilju nije dostatno. Taj trenutak susreta možda se dogodio u jednostavnim okolnostima, ali ga ne smijemo zaboraviti, jer u njemu je

izvor naše istine i našega dara poziva, on je vrelo našega svjedočanstva pripadnosti Bogu.

"Tko dolazi s neba... što je vidio i čuo – za to svjedoči." (Iv 3, 31-32), govori nam Isus. Premda se to svjedočanstvo ponekad teško prima, onaj tko primi svjedočanstvo "potvrđuje da je Bog istinit" (Iv 3, 33). U svim vremenima čovjek traži istinu koja ima svoj izvor i uvir u Bogu, u Svetome. Svećenik, bez obzira na svoju, bez obzira na našu grješnost, upućuje na istinu o svetosti koju čovjek treba, bez koje čovjek ne živi puninu svoje ljudskosti. Svećenički poziv u Kristu, dar je svijetu u kojemu se odražava istina da "tko vjeruje u Sina, ima vječni život " (Iv 3, 36), jer Bog je po ljubavi sve predao Sinu.

4. Draga braćo svećenici, rođeni smo i pozvani odozgor, kako bismo svjedočili da je u Bogu istina i da je Bog istina svakoga života, koji se ispunja u vječnosti po daru Kristova križa i uskrsnuća.

U današnjem vremenu, koje nam je darovano da u njemu budemo svjedoci te Božje ljubavi, osjećamo da se na razne načine pokušava otkloniti pogled od nebeskoga, unijeti nesigurnost i nepostojanost koja možda zahvaća i poneko svećeničko srce.

Znamo da postoji način življenja koji se nudi i nama svećenicima; način koji se naziva realističnim pristupom stvarnosti; način koji odbija nadati se, slijediti ideale u traženju radosti drugih i svoje vlastite. To je način koji je prihvatio i ugradio u sebe osjećaj poraza u susretu s razočaranjima i neuspjesima; to je način bez iskre evanđeoskoga žara.

Svećenik nije čovjek koji zatvara oči pred poteškoćama, čovjek s glavom u oblacima i daleko od svijeta. Štoviše, samo ako smo duboko ukorijenjeni u istinu križa, moguće nam je osjetiti snagu onoga što dolazi odozgor i živjeti nove osjećaje, jer vječnost je zaživjela u nama, njezini smo službenici i navjestitelji po izvanrednome daru Svetoga reda.

5. Upravo u tome vidimo obrazloženje snage, hrabrosti, vedrine i mira koji se očitovao u svima koji su znali, poput apostola izvedenih pred Vijeće, da se "treba većma pokoravati Bogu negoli ljudima!" (Dj 5, 29), radosni kada su bili izrugivani i pogrđeni zbog ljubavi prema Isusovu imenu. To su, predragi u Kristu, one stranice života Crkve koje su dodirnite svjetlom Uskrsnuća.

Došli smo, braćo svećenici, čuti što nam blaženi Alojzije ima reći o našem služenju u doba kada se i u djelovanje Crkve i u naš svećenički poziv želi unijeti nemir; kada se i vjernike pokušava pokolebati i nameće im se sliku Crkve, u koju ne bi trebalo imati povjerenja. Ne smijemo se dati pokolebati, a još manje uljuljati.

Kardinal Stepinac svojim je primjerom snažno pokazivao gorljivost i oduševljenje u službi i to je očekivao od svećenika. Iako svjestan premalog broja svećenika, nije bio malodušan, jer je znao da u pozvanima i odazvanima ima dovoljno mogućnosti, ako su praćene oduševljenjem. Uspoređujući svećeničku zauzetost s onom apostola Pavla, nije se ustručavao primijetiti ovo: "Kako bijednu figuru prave u poredbi s apostolom Pavlom oni svećenici, koji hoće da im se rad u ovim teškim vremenima ograničuje na samu njihovu dobru volju! Kako bijednu figuru u poredbi s apostolom Pavlom prave oni svećenici, kojima je prvo pitanje kad

im se povjeri koja zadaća, kakova će biti nagrada!" (Zagrebačkim katehetama, 7. prosinca 1941.).

Gorljivost, predanost i ustrajnost, ali uvijek u poniznosti koja zna da je svako dobro, svako znanje i svaka snaga od Boga... To su karakteristike koje je blaženi Alojzije promicao i očekivao od svećenika. Pa ipak, koliko god upozoravao na nedostatke, imao je uvijek puno ljubavi i razumijevanja za ljudske slabosti, ne osuđujući čovjeka, nego zlo.

Neizmjerne je cijenio svećenike, neumorno je poticao zajedništvo svećenika, znajući da mi svojim odazivom Bogu, svojim darivanjem života upućujemo na Krista, na izvorište 'odozgor', sa svom svojom ljudskošću i granicama. Prepoznavao je to u najtežim danima, sretan što može gledati postojanost za koju je nebrojeno puta rekao: "Umrijeti da, ali popustiti ne!" te je ustvrdio da je "zadovoljan držanjem klera" (Josip Vraneković, Dnevnik, 12. ožujka 1952.). Molio je za dar ustrajnosti, za donum perseverantiae (usp. Josip Vraneković, Dnevnik, 12.-22. listopada 1952.). Svjedoci njegova uzništva prenijeli su nam njegovu duboku bol, zbog nevjere i nepostojanosti nekih svećenika, kao i poziv da budemo budni, marljivi i savjesni.

6. Mada smo kao kršćani uvijek usmjereni na radosno otkriće evanđeoskoga bisera, neizbježno se susrećemo sa svime što želi pomutiti tu radost. Kukolj se uvijek želi zasijati najprije u srcima ljudi, u srcima pastira naroda, kako bi se izmaknuli oslonci i kako bi se lakše unijela sumnja ne samo o teološkim istinama, nego i o antropološkim temeljima života čovjeka.

Iz naravi svećeničke službe, koja dolazi odozgor i koja čuva temeljni smisao ljudskoga života, koji je stvoren i otkupljen, jasno je da se tu službu ne može promatrati samo kao funkciju odvojenu od života svećenika.

Blaženi Alojzije nam danas stavlja na srce življenje Crkve i crkvenosti koje vodi do mira u vjeri, ali samo ako se živi u poslušnosti Bogu po njegovoj Riječi. Stoga i svećenička poslušnost nije podvrgavanje nekoj vlasti, nego povjerenje i predanje Duhu, trajna raspoloživost nepredvidivom spasonosnom Božjem naumu.

Pouzdanje u Boga od svakoga vjernika, a posebno od svećenika, stvara dragocjen prostor koji danas itekako treba čovjeku: prostor prijelaza od ljudskoga do božanskoga, od stava osjetljivosti za čovjeka i za stvoreno do stava klanjanja.

Nadalje, svećenici su trajni podsjetnik svijetu da nije dostatna neka ovozemaljska učinkovitost i uspješnost. Svećenik je simbolički izraz Božje prisutnosti, ne zbog svoje ljudske veličine ili savršenosti – daleko od toga – nego zbog prisutnosti Božje dobrote.

Upravo svećenički poziv pokazuje da se kršćanstvo ne može svesti na humanitarnu djelatnost ili na društvenu korisnost. Svećenik je u službi Objave koju nam je darovao Bog u Isusu Kristu, a koja naviješta da je čovjek veći od svojih želja, da je njegova povijest bogatija od njegova zemaljskoga blagostanja ili neposrednih nevolja.

7. Braćo u svećeništvu, danas po nama u ovome slavlju progovara zahvalnost svećenicima koji su trajno prisutni u Božjem narodu, koji ulaze u živote vjernika, od rođenja i krštenja do odgoja djece i brige za obitelji, od davanja evanđeoskih temelja za život u ljubavi supružnika do prijelaza u dom Oca koji nas čeka zagrljajem neba, od vode čišćenja i preporoda na novi život te hranjenja euharistijskim kruhom besmrtnosti do ulja blagosti u patnjama, od položenih ruku za dar dioništva u Kristovu svećeništvu, preko ruku koje udjeljuju dar opraštanja grijeha do ruku koje se spuštaju nad umiruće.

Draga braćo svećenici, velika hvala vama i svim svećenicima, koji svojom vjernošću očitujete da "Bog Duha ne daje na mjeru." (Iv 3, 34). To nije duh koji bi nas vodio tragom 'kulture zemaljskih uspjeha', najčešće građen na temelju podjela i odvajanja od stvarnoga izvorišta svijeta i čovjeka. Upravo Crkva i svećenici mogu pridonijeti pročišćenju kulture od zavodljivih ponuda i prijedloga koji danas postaju prijatnijom ljudima, poglavito zbog nemara za zaštitu života i nebrige za ljudsko dostojanstvo, zbog zaborava da je temelj svake kulture u prihvaćanju čovjeka koji je stvoren na sliku Božju i otvoren za nadnaravnu zbilju.

Od te istine blaženi Alojzije nije odstupao, bez obzira na cijenu svoje vjernosti. Stoga je on postao govorom odozgor koji je propitivao vlasti i diktature. Zbog obrane Istine postao je nekima smetnjom, ali mnogima uporištem, posebno obespravljenima. Znao je da on nije polazište i gospodar, upravo kao što to i danas osjeća i čini svaki Kristu vjeran svećenik. Zbog toga je Crkva često smetnja, jer ne želi preuzeti modele i logiku po kojima se izvorna i konačna Istina lako predstavlja kao nebitna.

Stoga nadbiskup Stepinac, krajem ratne 1941. godine, u vrtlogu protukršćanskih težnja, opominje nositelje Radosne vijesti: "Tamo gdje službenici evanđelja spavaju, tamo neprijatelj brzo zasije kukolj lažnih nauka, koje duše strovaljuju u propast." (Zagrebačkim katehetama, 7. prosinca 1941.)

8. U nedavnoj našoj povijesti, u godinama komunističkih progonstava i nesloboda, Crkvi su darovani brojni svećenici mučenici. U misi beatifikacije kardinala Stepinca, sluga Božji Ivan Pavao II. rekao je: "Oni su svojom žrtvom ujedinjenom s Kristovim patnjama pružili posebno svjedočanstvo, koje, unatoč zubu vremena, ništa ne gubi na svojoj rječitosti, nego nastavlja izjaravati svjetlo i širiti nadu" (Misa beatifikacije sluga Božjega Alojzija Stepinca, 3. listopada 1998.). Danas ih u liku blaženoga Alojzija oslušujemo, zahvaljujemo za njih i mislimo na sve kojima je potrebna naša utjeha. Spomenuti pastiri, jednako kao i nepoznati muževi i žene koji su patnjom urasli u Kristov križ, danas su naši uzori i zagovornici.

Draga subraćo u svećeništvu, mnogi smo od nas od svojih mladenačkih, bogoslovskih dana dolazili, a jednako tako u svećeničkim i biskupskim danima rado dolazimo u ovu katedralu da pokraj Blaženikova groba tražimo snagu i nadahnuće. I danas to svečano vršimo ovim slavljem svećeničkog hodočašća te zazivamo zagovor Blažene Djevice Marije kojoj se utječemo od svojih najranijih dana svećeničkoga poziva. A pred svim izazovima i kušnjama s blaženim Alojzijem radosno ponavljamo: "Trpjeti i umrijeti za Božju stvar – kud ćete više!" (prema svjedočanstvu vlč. Vranekovića, 30. listopada 1952.). Amen.